

Katalóg rizík pre mládež v kybernetickom priestore

**Úloha Akčného plánu pre
Program informatizácie školstva do roku 2030**

RNDr. Michal Danilák

konzultant pre MŠVVaM

„Mobilné telefóny a sociálne médiá kradnú našim deťom detstvo“

tvrdí dánska premiérka Mette Frederiksenová

Dospievajúci so svojimi smartfónmi v ruke strávia
v priemere viac než **štyri hodiny denne**.

Na smartfón pozerú v priemere **78 krát denne**.
Najviac ich zaujíma Instagram, YouTube, TikTok
a hry.

Čo s tým? Dánsko plánuje zakázať sociálne siete deťom do 15 rokov.

Úloha Akčného plánu pre Program informatizácie školstva do roku 2030

- **Vytvoriť Katalóg rizík** pre deti, žiakov, študentov, ich zástupcov, pedagogických a odborných zamestnancov v kybernetickom priestore;
jeho pravidelná ročná aktualizácia.
- Súčasťou Katalógu rizík je aj BIA v školskom IKT a návrh možných opatrení na mitigáciu rizík

Realizácia: do konca roku 2025

Motivácia

- ☐ Ministerstvo je ústredným orgánom štátnej správy pre materské školy, základné školy, stredné školy a vysoké školy, školské zariadenia, celoživotné vzdelávanie, výskum a vývoj, **štátnu starostlivosť o mládež** a rozvoj pohybových a športových aktivít v školách a školských zariadeniach.
 - ☐ **Kybernetický priestor a digitálne technológie prinášajú pre mládež závažné riziká** okrem oblasti IKT aj pre zdravie, duševný stav, pracovné zručnosti a návyky.
 - ☐ Preto **ochranu mládeže v kybernetickom priestore riešia všetky vyspelé krajiny**. Tejto problematike sa venuje aj Rada pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport v rámci EÚ.
 - ☐ Aktuálne **chýba systematický prehľad hrozieb** a ohodnotenie rizík pre mládež v súvislosti s kybernetickým priestorom.
 - ☐ Ten je **potrebný pre návrh ďalších krokov** v riešení problematiky.
-

Hlavné zdroje hrozieb súvisiace s kybernetickým priestorom

Mobily

Herné konzoly

Počítače

Inteligentné hodinky a okuliare VR

Ďalšie inteligentné zariadenia a veci

Sociálne siete

Digitálny obsah

Počítačové hry

Počítačová pornografia

Škodlivé sociálne interakcie (napr. kyberšikana)

Trestná činnosť (obeť / páchatel')

AI

Hackeri / sociálne inžinierstvo

Malvér

Narušené fyzické zdravie

Narušené duševné zdravie

Narušené mentálne schopnosti

Narušená sociálna kohézia

Smutné fakty - príklady

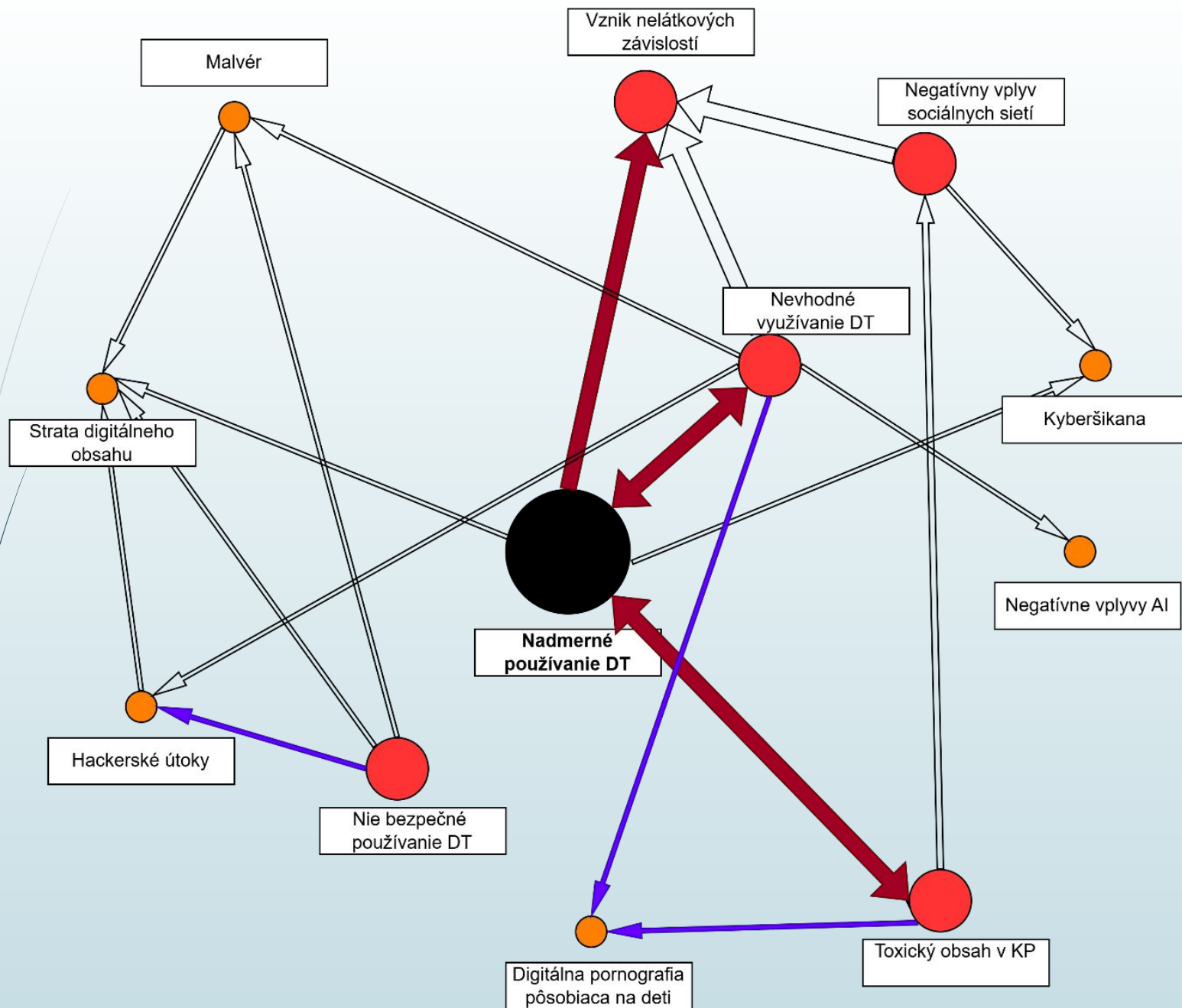
1. **Dospievajúci so svojimi smartfónmi v ruke strávia v priemere viac než štyri hodiny denne.** Na smartfón pozerú v priemere **78 krát denne**. Najviac ich zaujíma **Instagram, YouTube, TikTok a hry**.
2. **Z pätnásťročných má 25 % nadváhu a obezitu. Medzi jedenásťročnými chlapcami má až 40 % nadváhu a obezitu.** Až 80 % týchto detí si obezitu prenáša do dospelosti. S obezitou je spojených 236 ochorení.
3. V SR je cca. **360.000 diabetikov**. Prediabetes má 140.000 ľudí. Náklady na ich zdravotnú starostlivosť sú ročne vyše **800 mil. €**
4. Podľa najnovšieho prieskumu **na jednoznačnú guľatosť Zeme verí menej ako polovica (49,4 %) respondentov vo veku 18-29 rokov.**
5. Podľa prieskumov sa s kyberšikanou sa na Slovensku stretlo až **37 % detí**.
6. Podľa prieskumov má **skúsenosti s prijímaním intímnych fotografií, videí alebo správ so sexuálnym obsahom tretina slovenských detí a dospievajúcich (33 %) vo veku od 11 do 17 rokov.**

Čo s tým?

Významné zdroje rizík

- ❖ **Časovo nadmerné využívanie digitálnych technológií**
 - Vznik nelátkovej závislosti
- ❖ **Nevhodné využívanie digitálnych technológií**
 - Trvalá prítomnosť mobilu od skorého veku (aj v škole)
 - Negatívny vplyv neregulovaného používania sociálnych sietí
 - Prístup k nevhodnému obsahu ...
- ❖ **Ohrozené využívanie digitálnych technológií**
 - Malvér
 - Hacking
 - Toxický obsah ...
- ❖ **Páchanie trestnej činnosti v kybernetickom priestore**
- ❖ **Novinka: negatívne vplyvy AI**

Obmedzenie týchto zdrojov rizík je kľúčom k zlepšeniu situácie.

Analyzované IKT prostredia

- ❖ Školské IKT
- ❖ Domáce IKT
- ❖ Mobilné IKT
 - ❖ Pripájanie sa do externých sietí
- ❖ Externé IKT, napr.
 - ❖ V práci
 - ❖ Počítačové herne
- ❖ Interakcia medzi prostrediami
 - ❖ Najmä Domáce / Mobilné Školské / Domáce

Aktíva / hrozby / zraniteľnosti / dopady / riziká.

Analyzované oblasti hrozieb a rizík

- ❖ Štandardné IKT riziká (v zmysle metodík NBÚ, ISO, NIST, ENISA)
- ❖ Riziká súvisiace so zdravím
 - ❖ Fyzické zdravie
 - ❖ Duševné zdravie
- ❖ Sociálne riziká, napr.
 - ❖ Narušenie detstva, ako sme ho poznali
 - ❖ Narušenie sociálnych schopností a zručností
- ❖ Ekonomické riziká
 - ❖ Úroveň dieťaťa a rodiny
 - ❖ Úroveň štátu

Ktoré sú podľa Vás tie najväčšie?

Tematické oblasti hrozieb a rizík, napr.

- ❖ Hrozby pre zdravie
- ❖ Vekovo špecifické hrozby
- ❖ Špecifické hrozby pre dievčatá
- ❖ Špecifické hrozby pre chlapcov
- ❖ Hrozby pre vzdelávací proces
- ❖ **Hrozby súvisiace s AI**
- ❖ Hrozby súvisiace s digitálnou stopou
- ❖ Hrozby pre základné práva a slobody
- ❖ Nové technologické oblasti hrozieb a zraniteľností

Ktoré sú podľa Vás tie najväčšie?

Forma Katalógu

❖ Textová časť

- Obsahuje vedomostnú bázu pre identifikované riziká
- Identifikovaných 400+ hrozieb, 1000+ rizikových scenárov
- Viac než 260 strán textu

□ Tabuľková časť

- Na základe podkladov v textovej časti.
- Sumarizujúci prehľad aktív, hrozieb, zraniteľností a dopadov pre jednotlivé IKT prostredia – školské, domáce, mobilné, externé.
- Ohodnotenie rizík.

Úrovně možných opatření

- ◆ Rodina
 - ◆ **Rodič**
 - ◆ Dieťa
 - ◆ Digitálne platformy
 - ◆ Regulácie a filtrovanie (nenávisťný obsah)
 - ◆ Obmedzenia (**overovanie veku**)
 - ◆ Škola
 - ◆ Bezpečné IKT prostredie
 - ◆ Vzdelávací proces
 - ◆ Štát / EÚ
 - ◆ Legislatívny rámec (Nariadenia EÚ, vekové obmedzenia pre sociálne siete)
 - ◆ Metodický rámec (napr. VÚDPaP)
 - ◆ Programová a projektový rámec
 - ◆ V rámci digitalizácie školstva centrálné riešenie KB
-

Príklad prístupu platforiem

Czech

Pornhub

Tato webová stránka je určena pro dospělé

Notice to Users

Tyto webové stránky obsahují materiály omezené věkem, včetně nahoty a explicitních zobrazení sexuálních aktivit. Vstupem potvrzujete, že je vám nejméně 18 let nebo že jste plnoletí v jurisdikci, ze které na webové stránky přistupujete, a že souhlasíte se zobrazením sexuálně explicitního obsahu.

Naše podmínky se mění. Tyto změny vstoupí v platnost nebo již vstoupily v platnost dne **30. června 2025**. Pro zobrazení aktualizovaných změn si prosím přečtěte naše nové **Podmínky služby**.

Je mi 18 let nebo více - Zadejte

Jsem mladší 18 let - Ukončit

Na naší **stránce rodičovské kontroly** se dozvíte, jak můžete snadno zablokovat přístup na tyto stránky.

© Pornhub.com, 2025 **RTA**[®]

Časové limity - príklady

6 – 10 rokov (základná škola, I. stupeň, 1. – 5. ročník po novom)

- 1 do 45 minút
- 2 46 – 90 minút
- 3 91 – 180 minút
- 4 181+ minút

10 – 15 rokov (základná škola, II. stupeň)

- 1 do 90 minút (okrem časovej alokácie pre školské povinnosti)
- 2 91 – 150 minút
- 3 151 – 240 minút
- 4 241+ minút

Tieto limity sú v štádiu pripomienkovania.

Časové limity - vysvetlenie

Škála negatívnych dopadov digitálnych aktivít a farebné odlíšenie

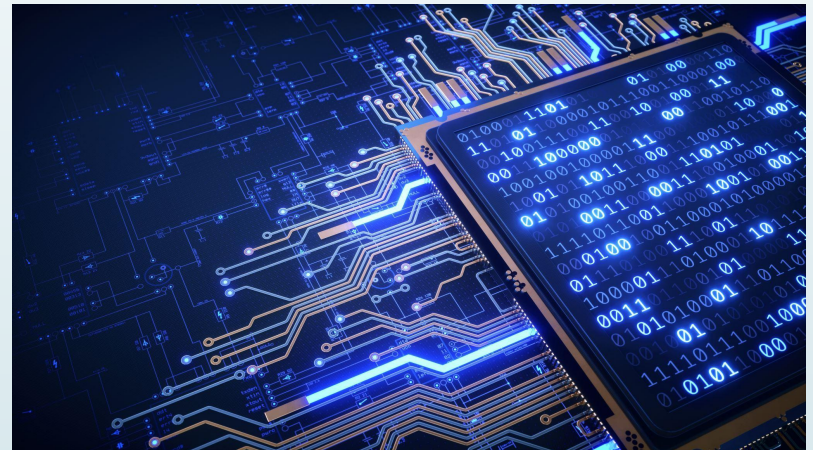
- 1 Aktivita je v súlade s odporúčaniami autorít pre danú vekovú kategóriu.
- 2 Aktivita nie je odporúčaná pre danú vekovú kategóriu (až pre o stupeň vyššiu kategóriu), zvýšené riziko.
- 3 Aktivita je škodlivá pre duševné alebo fyzické zdravie dieťaťa, je to vysoké riziko.
- 4 Aktivita je nebezpečná pre duševné alebo fyzické zdravie dieťaťa, je to neakceptovateľné riziko.

Ktoré aktivity patria do úrovne 4?

Nasledujúce kroky

- ❖ Pravidelné revízie Katalógu (štvrťročne a ročne)
- ❖ Odvodená verzia pre:
 - Rodičov
 - Pedagógov
 - Mládež
 - Osoby zodpovedné za KB na školách
- Webová verzia vedomostnej bázy
- ❖ EN verzia pre EÚ prostredie

Ďakujem za pozornosť

Kontaktné údaje:

RNDr. Michal Danilák

konzultant pre MŠVVaM

mail: michal.danilak@minedu.sk